

על המלחמה המתנהלת על רציפי נמל חיפה המושבת

דמייהחובלה לישראל. בגלל השביתה נרקבו פננות שנועדו לייצוא. בגלל השביתה הפסידה חברת האשלה חצי מיליון דולאר ממש, ומי יודע כמה מיליונים בגלל הפדת הזוים.

מי גרם לכל ההפסדים והבוזונות? התשובה מעוררת זעם חריף עוד יותר. שכן נאמר: פועלי הנמל השוכתים הם אריסטוקראטיה סחטנית. הם מדרווחים 1200 ואפילו 1500 לירות לחודש, ועכשיו דורשים עוד יותר.

האמנם זאת התמונה הנכונה?

את התשובה יצאה חלוייה של "העולם הזה" לחפש על רציפי הנמל, בין המנופים ובכטני האוניות. זוהי תמצית הדו"ח שלה.

במיפריק, מחוץ לשטח הנמל, פזורות 15 אוניות. הן מחכות שהפועלים

בנמל חיפה יתפנו לטפל בהן. אבל הפועלים אינם ממהרים. הם מקיימים שביתה-האטה, זה השבוע הששי.

חבלה? פגיעה זדונית כמושק הנאנח של המדינה?

כולם טוענים זאת. בראש הראשונה הבוסים בוועד הפועל של ההסתדרות.

באוירה הכללית של פוטורים, צימצומים ומשבר, משמשים פועלי נמל חיפה מטרה נוחה לזעם האזרח.

קל ללכות את הזעם. כי בגלל השביתה העלו חברות הספנות את

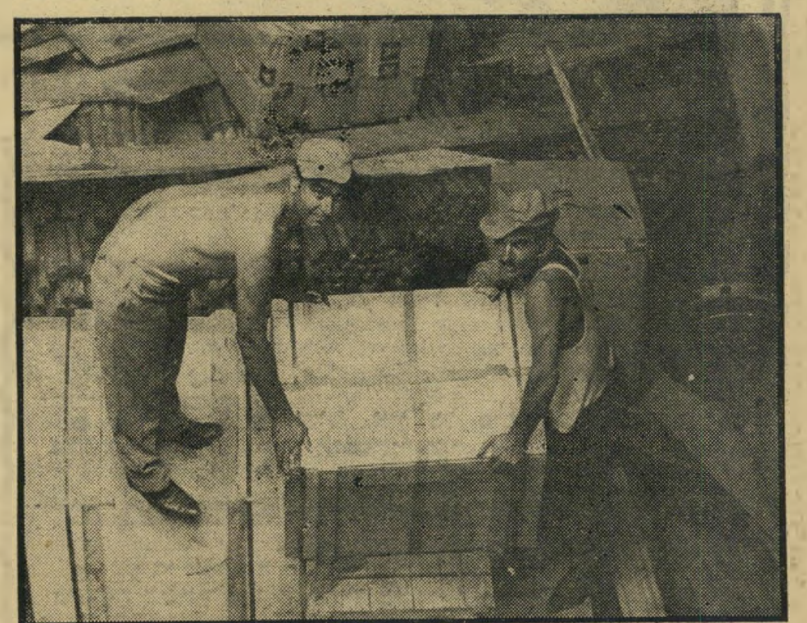

סחיטה דה-לוקה?

ההסתדרות ניסתה לשבור את השביתה. הממשלה התערבה — הכל לשוא. אבא חושי עצמו סירב להתערב. "נותן להם להתפלת" אמרו הפרשנים. לבסוף נאות להתערב. הפרשנים אמרו: "עכשיו תיגמר השביתה". אך השביתה לא נגמרה. הפועלים סירבו להישמע לחושי. ואי התגלתה עובדה מהפכנית: אבא חושי איננו שליט כל-יכול בנמל חיפה. ליתר דיוק: ייתכן שהוא עדיין שולט בצבא הפקחים והשומרים, מנהליהעבודה ומקבלי טובות-ההנאה, גובי הכספים המפרישים אחוזים לקרנות סודיות. אבל הוא אינו שולט בריציפים ובכטני האוניות. הוא אינו שולט בהמוני הפועלים הפשוטים, שהם חלק הארי מתוך 1600 פועלי הנמל. העיד בנימין אייכנר, מנופאי: "עכשיו הפועלים פקחו את עיניהם. גמרנו עם הפחד והטימטום. פעם שלה אותי אלמוגי להרביץ מכות לימאים. סירבתי, אז זרקו אותי מהעבודה. אמרו לי שאין לי מה לעשות פה. פעם אחרת אמרתי מלה לא טובה על אבא חושי. התנפלו עלי חמישה שלגורבי. הלכתי איתם מכות, ולא שתקתי. המשטרה הכניסה אותי יום במעצר. עכשיו כל זה נגמר. אבא חושי זה אבא חושי, ההסתדרות זה ההסתדרות, והפועלים זה הפועלים. כל אחד יש לו אינטרסים משלו".

על כן ברור: השביתה בנמל חיפה אינה הכסיס פוליטי. זוהי שביתה מקצועית, על דרישות מקצועיות.

חכמים אמרו, עם פרוץ השביתה: זהו מישחק פוליטי. אבא חושי הוא העומד מאחורי השביתה, שאין לה כל הצדקה מעשית. זוהי "שביתה דה-לוקס", על מותרות, שבוערתה רוצה חושי לסכך את התעד הפועל של ההסתדרות במאבק שאין ממנו מוצא קל. הוא יאלץ את מזכיר ההסתדרות אהרן בקר להטיל את כל כובד יוקרתו במערכה. בסוף, כאשר לא תהיה

מה הם דורשים?

במידה מסוימת מזכירה שביתה זו את שביתותיהם של צוותי-האוויר של אלינל. גם שם היה הנשק הפסיכולוגי של ההנהלה: "מה הם זועקים? הם מרחיחים אלפי לירות לתודש!" גם בין עובדי הנמל יש המרחיחים סכומים לא מבוטלים. הם לא מגיעים למשכורתם של טייסים, אבל שכרם צומד הרבה כועל לשכר הממוצע בארץ. יש ביניהם המרחיחים עד 1500 ל"י לחודש. אבל אלה אינם פועלים. אלה הם מנהלים — המתנגדים לשביתה והרוצים לסיימה. יש גם פועלים המרחיחים 800 עד 1000 ל"י לחודש. אלא שבחודש הזה הם עובדים מספר כפול של שעות-עבודה.

עבודת הנמל מבוססת על נורמות, שנקבעו על-ידי המכון לפריון-עבודה. יחד עם ועד העובדים והמעבידים. ההנחה היא, שנורמה זו מקבילה לתפוקה של שמונה שעות עבודה. האמת היא, שהבוסים של הנמל צירפו לקבוצת-העבודה ("דייס") כמה מאנשי-שלומם, שלא עבדו לגמרי, או נדרשו לעבוד אך מעט, וקיבלו שכר מלא. דבר זה הקטין את התפוקה המעשית של כל פועל.

אבל הנורמה בכל זאת אינה ששוע. היא מחייבת עבודה מאומצת — ביחוד מצד פועלים זמניים, הנשלחים על-ידי לישבת-העבודה. לכאורה, היה השכר שפועל מקבל עבור הנורמה צריך לאפשר לו קיים מכובד. אולם קשה לפועל לקיים משפחה על רמת-מחיה הגונה, רק מ"מ 300 או 350 הלירות שהוא מקבל עבור מיליו הנורמה שלו. לכן הוא נאלץ לעבוד "מישמרות". כלומר: שעות נוספות, אשר יכולות להוסיף במידה ניכרת לשכרו הקבוע.

כך אפשר למצוא — בעיקר בעונה הבערת של ייצוא הדריים — פועלים המשתכרים יפה מאוד. אבל בשביל זה הם צריכים לעבוד בין 10 ל-14 שעות כיום. אני קונה בגדים רק בחורף", אמר אחד הפועלים. "בקיץ אני לוקח הלואות". בעונה זו הם מרחיחים יפה, אבל משלמים ביוקר. כי בעבודת קאזמצת, תוך עייפות מצטברת, קשה לשמור על כללי-זהירות. התוצאה: כאלף תאונות-עבודה בשנה שעברה, מהן ארבע שהסתיימו במות. תוצאה נוספת: פועל במקום-עבודה רגיל יכול לצפות לחיי-עבודה עד גיל 65-60. כאן הפועל הוא גרוטאה פיזית בגיל 45-50. הבלאי הוא עצום.

זיעה בבטן האוניה

פרס סלמון (38) ועמיאל יחיא (24) דורמים ארגז במחסן התחתון של אוניה, מכינים אותו להרמה על-ידי המנוף. מאחוריהם המיטען הבא המחכה לטיפול: ברזל שהובא מגרמניה. שניהם פועלים זמניים, אשר נשלחו על-ידי לישכת העבודה בחיפה. שכר יומי: 11.70 ל"י.

ברירה, יאלץ המזכיר הכללי של ההסתדרות לבקש את חסדי האבא הגדול של חיפה, וזה יסכים ברוב טובו להביא לסיום השביתה. אלא שאו יעמיד תנאי — התנאי שבגללו רוס את השביתה. הוא ידרוש מבקר להתפטר מן הכנסת, ואז יכנס אוטומטית במקומו המועמד הבא מטעם המערך, אמנון לין, שהוא חתנו של אבא חושי.

השליבים הראשונים של השביתה נראו כאילו מאמתים את הגירסה הזאת. הפועלים שבתו,